

บทที่ 3

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับเอกราชในปี 1790 ได้มีการยกเลิกการริบทรัพย์สินผู้ต้องคำพิพากษาลงโทษประหารชีวิต เพราะเป็นผู้กระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรงและผู้ทรยศต่อประเทศชาติแต่ยังคงมีการริบทรัพย์สินตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร โดยใช้การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายพาณิชย์นาวีของอังกฤษ มาใช้ในกฎหมายการเดินเรือและศุลกากรสำหรับเรือ กฎหมายฉบับนี้บัญญัติให้ริบทรัพย์สินซึ่งเป็นของ ต้องห้ามตามกฎหมาย หมายถึง ทรัพย์สินที่มีความผิดในตัวเองและเป็นอันตรายต่อสังคม เมื่อมีสงครามกลางเมืองในสหรัฐอเมริกากระหว่างฝ่ายเหนือกับฝ่ายใต้ รัฐสภาได้ออกพระราชบัญญัติริบทรัพย์สิน (Confiscation Acts) บัญญัติให้ริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดฐานเป็นกบฏด้วยกระบวนการทางแพ่งก่อให้เกิดข้อโต้แย้งกันอย่างกว้างขวางฝ่ายที่เห็นด้วยกับการนำการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมาใช้กับความผิดฐานเป็นกบฏได้ให้เหตุผลว่า การริบทรัพย์สินตามกฎหมายศุลกากรได้ดำเนินไปตามกระบวนการยุติธรรมฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยโต้แย้งว่า การริบทรัพย์สินฐานเป็นกบฏจะริบทรัพย์สินได้ต่อเมื่อมีการดำเนินคดีอาญาและศาลพิพากษาว่า เจ้าของทรัพย์สินมีความผิดฐานเป็นกบฏอย่างไรก็ตามศาลสูงคดี Tyler v. Defress, 78 U.S. (11 Wall.) 331 (1871) , Miller v. United States, 78 U.S. (11 Wall.) 268 (1871) , McVeigh v. United States , 78 U.S. (11 Wall.) 259 (1871)¹ วินิจฉัยว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งไม่ได้อยู่บนหลักการของกระบวนการยุติธรรม แต่ในสงครามให้อำนาจริบทรัพย์สินของศัตรู หลังจากนั้นเป็นต้นมาการริบทรัพย์สินเป็นการฟ้องทางแพ่งโดยใช้กระบวนการพิจารณาต่อทรัพย์สิน

¹James R. Maxeiner , *Cornell Law Review*, p.787.

ลักษณะของการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

ก่อนจะศึกษาถึงลักษณะของการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ต้องศึกษาลักษณะของกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งเปรียบเทียบกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาต่อไป เนื่องจากการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งถูกอธิบายว่ามีลักษณะทางแพ่งแต่นำมาใช้กับความผิดทางอาญา จึงมีปัญหาโต้แย้งกันในวงการนิติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญา

กฎหมายแบ่งออกกว้าง ๆ ได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางอาญาและทางแพ่ง ซึ่งแตกต่างกันในเรื่องวิธีพิจารณาความ การรับฟังพยานหลักฐาน การระงับการพิสูจน์ โดยหลักแล้วกฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับราษฎร ในฐานะซึ่งรัฐมีอำนาจเหนือราษฎร การลงโทษในทางอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับโทษกลับตัวเป็นคนดี เพื่อเป็นการข่มขู่ผู้รับโทษและคนอื่น ๆ มิให้กระทำการฝ่าฝืนอย่างเดียวกันนั้นอีก เพื่อให้สังคมปลอดภัยโดยตัดผู้ถูกลงโทษออกจากสังคมชั่วคราว และเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนให้ชุมชน และแก่ผู้เสียหายในการกระทำความผิดอาญาของผู้กระทำ² ส่วนกฎหมายแพ่งเป็นเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิส่วนบุคคลและชดเชยค่าเสียหายรวมอยู่ด้วยการกระทำผิดกฎหมายอาจจะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาหรือผิดกฎหมายแพ่งก็ได้ หรือผิดทั้งกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง ซึ่งผู้เสียหายจะฟ้องคดีอาญาหรือฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นคดีแพ่งไปพร้อม ๆ กันก็ได้

นับตั้งแต่สงครามกลางเมือง รัฐสภาสหรัฐอเมริกาบัญญัติให้ริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งถูกกำหนดให้มีลักษณะเป็นคดีทางแพ่ง แต่ศาลสูงสุดในคดี Boyd v. United States³ วินิจฉัยว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อริบทรัพย์สินของบุคคลด้วยเหตุผลว่าบุคคลนั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 7.

³ 116 U.S. 616 (1886) คดีนี้อ้างถึงใน James R. Maxeiner, Cornell Law Review, p. 789.

กระทำความผิด โดยรูปแบบมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งแต่โดยธรรมชาติแล้วมีลักษณะเป็นคดีทางอาญา ในคดีนี้เป็นการริบทรัพย์สินที่นำเข้ามาในประเทศโดยฉ้อโกงภาษี ซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นการกระทำความผิดอาญา ดังนั้นการฟ้องคดีก็เพื่อลงโทษและริบทรัพย์สินซึ่งผิดกฎหมาย การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง จึงมีลักษณะกึ่งคดีทางอาญา (quasi - criminal)

แม้จะมีคำพิพากษาของศาลสูงวินิจฉัยว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะกึ่งคดีทางอาญา แต่คำพิพากษาของศาลส่วนใหญ่วินิจฉัยว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่ง⁴ ปัญหาหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อถกเถียงว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง มีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญา คือปัญหาว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งเป็นการลงโทษหรือไม่ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งเป็นการลงโทษ การริบทรัพย์สินไม่ใช่การกระทำต่อตัวทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังเป็นการลงโทษผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน ซึ่งจะลงโทษได้ต่อเมื่อศาลพิพากษาว่า เจ้าของทรัพย์สินนั้นมีความผิด กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่บัญญัติให้ริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจึงเป็นการลงโทษ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งไม่ใช่การลงโทษทางอาญาต่อผู้กระทำความผิดเป็นการลงโทษต่อตัวทรัพย์สินโดยตรง โดยจะไม่พิจารณาความผิดของเจ้าของทรัพย์สิน การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจึงไม่ใช่การลงโทษ นอกจากนี้ยังไม่ยอมรับความแตกต่างระหว่าง In Rem กับ In Personam ที่ชี้ว่าการริบทรัพย์สินดังกล่าวเป็นเรื่องทางแพ่งหรือทางอาญา

เป็นเรื่องยากที่จะกล่าวให้ชัดเจนว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญา เพราะในกฎหมายของสหรัฐอเมริกา มีมาตรการลงโทษในทางแพ่งบางประการที่นำลักษณะการลงโทษทางอาญามาใช้ เช่น ค่าเสียหายในเชิงลงโทษ ซึ่งศาลจะกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษ ให้แก่ผู้ถูกทำละเมิดเป็นจำนวนมากเกินกว่าความเสียหายที่แท้จริง เช่นเดียวกับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ผู้เขียนมีความเห็นว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะกึ่งอาญา แม้ว่ากฎหมายจะ

⁴ Marc B. Stahl , " Asset forfeiture , burdens of proof and the war on drugs , " The Journal of Criminal Law & Criminology 83 (1992) : 297.

บัญญัติให้ฟ้องและดำเนินคดี ทรัพย์สินโดยทางแพ่ง แต่ผลของการริบทรัพย์สินกระทบต่อกรรมสิทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินเป็นการลงโทษเจ้าของทรัพย์สินโดยทางอ้อม การริบทรัพย์สินเป็นผลมาจากการกระทำผิดกฎหมายของบุคคล และวัตถุประสงค์ของรัฐในการออกกฎหมายให้ริบทรัพย์สินนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้แค้นทดแทน และเพื่อป้องกันสังคมไม่ให้ผู้กระทำความผิดนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลงโทษในทางอาญา ขณะเดียวกันรัฐนำมาตราการริบทรัพย์สินมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเยียวยา (remedy) ริบทรัพย์สินเพื่อนำทรัพย์สินดังกล่าวมาชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสังคม ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นวัตถุประสงค์ในทางแพ่ง การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจึงไม่อาจจะแบ่งแยกได้ชัดเจนว่ามีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญา

ความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญกับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา บัญญัติให้ความคุ้มครองบุคคลผู้ถูกดำเนินคดีอาญาในกรณีต่างๆ เช่น บทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 ห้ามค้นโดยไม่มีเหตุอันสมควร บทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 สิทธิที่จะไม่ให้การประจานตนเองและสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยกระบวนการยุติธรรมเป็นต้น เมื่อการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งถูกกำหนดให้ฟ้องเป็นคดีแพ่งจึงไม่ได้นำความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญมาพิจารณา แต่เมื่อศาลสูงสุดในคดี *Boyd v. United States* วินิจฉัยว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะกึ่งคดีทางอาญา ศาลจึงนำบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญมาใช้วินิจฉัยในคดีดังกล่าว ข้อเท็จจริงในคดีมีว่า รัฐบาลเรียกหนังสือและบันทึกทางธุรกิจของพ่อค้าซึ่งถูกกล่าวหาว่า นำเข้างานแก้ว 35 กล่องโดยฝ่าฝืนกฎหมายศุลกากร สินค้านั้นจะต้องถูกริบ เจ้าของสินค้าอ้างความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ บทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 และที่ 5 ในการเปิดเผยหนังสือและบันทึกทางธุรกิจ ศาลวินิจฉัยว่าบุคคลจะต้องไม่ถูกบังคับไม่ว่าในกรณีใดๆ ให้ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง

ต่อมาคดี *Coffey v. United States*⁵ ศาลวินิจฉัยว่าเมื่อมีการยกฟ้องตาม

⁵ 116 U.S. 436 (1886) คดีนี้อ้างถึงใน Jay A. Rosenberg , *Columbia Law Review* , p. 393.

ข้อกล่าวหาทางอาญา จะนำการกระทำผิดอย่างเดียวกันมาฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งไม่ได้ เป็นฟ้องซ้ำ (double Jeopardy) ตามบทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5

ถึงแม้ศาลสูงจะได้วินิจฉัยให้นำความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญมาใช้กับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง แต่การวินิจฉัยของศาลสูงในคดีต่อมาไม่ได้วินิจฉัยในแนวเดียวกันทุกคดี เช่น

คดี In One 1958 Plymouth Sedan v. Pennsylvania⁶ ศาลวินิจฉัยว่า การยึดของต้องห้ามซึ่งฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญบทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 ไม่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการริบรถยนต์ที่ใช้ขนส่งของต้องห้าม การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะกึ่งอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งละเมิดกฎหมาย

คดี United States v. United States Coin & Currency⁷ ศาลวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติริบทรัพย์สินใช้เฉพาะในคดีที่เจ้าของทรัพย์สินกระทำความผิดและเป็นบทบัญญัติทางอาญา ดังนั้นผู้อ้างสิทธิ์จึงอ้างความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญบทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 ได้

คดี One Lot Emerald Cut Stones v. United States⁸ ศาลวินิจฉัยว่าการริบทรัพย์สินมีขึ้น เพื่อช่วยในการบังคับใช้ข้อบังคับเรื่องภาษีเป็นการลงโทษทางการเงิน การกำหนดค่าเสียหายเป็นเงิน เพราะมีการละเมิดกฎหมายและเป็นการชดเชยค่าใช้จ่ายของรัฐในการสืบสวน และบังคับใช้กฎหมายการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการลงโทษทางแพ่งไม่เป็นฟ้องซ้ำตามรัฐธรรมนูญบทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

⁶380 U.S. 693 (1965) คดีนี้อ้างถึงใน J. Morris Clark, "Civil and Criminal Penalties and Forfeitures: A Frame work for constitutional analysis," Minnesota Law Review 60 (1976): 387.

⁷401 U.S. 715 (1971) คดีนี้อ้างถึงใน J. Morris Clark, Minnesota Law Review, p.387.

⁸409 U.S. 232, 235 - 36 (1971) คดีนี้อ้างถึงใน J. Morris Clark, Minnesota Law Review, p.387.

คดี *United States v. One Assortment of 89 Firearms*⁹ เมื่อศาลยกฟ้องในคดีอาญา ต่อมาจึงฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ ผู้อ้างสิทธิไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

จากแนวคำวินิจฉัยของศาลสูง เห็นได้ว่าความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญกับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ศาลไม่ได้วินิจฉัยไปในแนวเดียวกัน ถึงแม้ว่าผู้อ้างสิทธิจะอ้างความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญในบทเดียวกันก็ตาม ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในคดีแต่ละคดี และความเห็นของผู้พิพากษา ซึ่งวินิจฉัยคดีนั้นว่ามีความเห็นอย่างไรในเรื่องการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เหตุผลที่ศาลนำมาวินิจฉัยว่าจะนำความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญมาปรับใช้หรือไม่ ศาลจะพิจารณาว่าพระราชบัญญัติฉบับนั้นเป็นกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอาญา วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนั้นเป็นการเยียวยาหรือเป็นการลงโทษ หรือเหตุผลตามประวัติศาสตร์ว่าการฟ้องริบทรัพย์สินเป็นการดำเนินคดีต่อตัวทรัพย์สิน ไม่ได้พิจารณาความผิดของเจ้าของทรัพย์สินจึงไม่ใช่การลงโทษเจ้าของทรัพย์สิน ถ้ามีความเห็นว่าเป็นพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายแพ่งหรือมีวัตถุประสงค์เป็นการเยียวยา หรือเป็นการดำเนินคดีต่อตัวทรัพย์สิน ศาลจะไม่นำความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญมาปรับใช้¹⁰ ผู้อ้างสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ไม่อาจสรุปได้เป็นหลักเกณฑ์แน่นอน เพราะยังมีความเห็นแตกต่างกันว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญา ซึ่งมีผลต่อการวินิจฉัยว่าจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม คำวินิจฉัยของศาลส่วนใหญ่เห็นว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่ง จึงไม่นำความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญมาใช้กับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

⁹ 401 U.S. 715 (1984) คดีนี้อ้างถึงใน Jay A. Rosenberg, *Columbia Law Review*, p. 393.

¹⁰ *Various Items of Personal Property v. United States*, 282 U.S. 577 (1931) *J.W. Goldsmith, Jr - Grant Co. v. United States*, 254 U.S. 505 (1921) *Dobbins's Distillery v. United States*, 96 U.S. 395 (1878) คดีนี้อ้างถึงใน J. Morris Clark, *Minnesota Law Review*, p.388.

ขั้นตอนการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

1. การยึดทรัพย์สิน

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งเป็นการดำเนินคดีต่อตัวทรัพย์สิน จะต้องมี การยึดทรัพย์สินและนำเข้ามาอยู่ในอำนาจศาลที่มีเขตอำนาจ การยึดทรัพย์สินเป็น ขั้นตอนแรกที่จะดำเนินการริบทรัพย์สินต่อไป ศาลสูงคดี Pelhane v. Rose, 9 Wall¹¹ อธิบาย การยึดทรัพย์สินว่า “ การยึดทรัพย์สินใดๆ เป็นการดำเนินขั้นแรกก่อนที่จะดำเนินการอย่างอื่นต่อไป เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้อำนาจศาลเพื่อออกคำสั่งริบทรัพย์สินได้ การยึดทรัพย์สิน หมายถึง การนำวัตถุเข้ามาอยู่ในความครอบครองไม่ว่าจะเป็นการครอบครองทางกายภาพหรือไม่ก็ตามขึ้นอยู่กับลักษณะของทรัพย์สิน ” การยึดทรัพย์สินจึงมีทั้งการยึดสิ่งห้ามทรัพย์สิน และสิ่งห้ามทรัพย์สิน

กฎหมายยาเสพติด 21 U.S.C. 881 (b) บัญญัติว่า

ทรัพย์สินภายใต้บทกฎหมายว่าด้วย การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งของ สหรัฐอเมริกา อาจดำเนินการยึดโดยพนักงานอัยการภายใต้ขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ โดย Supplemental Rules for Certain Admiralty and Maritime Claims โดยศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเหนือทรัพย์สิน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ที่การยึดไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว

- (1) การยึดเนื่องจากการจับกุมหรือจากการค้นโดยมีหมายค้น หรือ มีการตรวจสอบภายใต้หมายตรวจสอบโดยฝ่ายบริหาร
- (2) การยึดทรัพย์สิน ตามคำพิพากษาของศาลสหรัฐในความผิดอาญา หรือการดำเนินการริบทรัพย์สินภายใต้บทบัญญัตินี้
- (3) พนักงานอัยการมีเหตุอันควรสงสัยว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นอันตรายต่อ สุขภาพหรือความปลอดภัยไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือ

¹¹ 103, 19 L. Ed 602 (1870) คดีนี้อ้างถึงใน Elizabeth M. Jarrell , Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision) with supplement , p.132.

(4) พนักงานอัยการมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่จะถูกริบด้วยกระบวนการทางแพ่ง

ในกรณีที่มีการยึดตาม (3) หรือ (4) กระบวนการตามข้อ (d) จะต้องถูกนำมาใช้โดยทันที

รัฐบาลอาจขอร้องให้ออกหมายอนุญาตให้ยึดทรัพย์สิน ที่จะรับภายใต้บทบัญญัตินี้ เช่นเดียวกับการขอออกหมายค้นตามวิธีพิจารณาความอาญา (Federal Rules of Criminal Procedure)

จากบทบัญญัติ 18 U.S.C. 881 (b) จะเห็นว่าการยึดทรัพย์สินเพื่อรับด้วยกระบวนการทางแพ่งตามกฎหมายสหรัฐมีหลายวิธี เช่น

1. การยึดทรัพย์สินตามหลัก Supplemental Rules for Certain Admiralty and Maritime Claims c (2) , (3) การยึดทรัพย์สินตามวิธีการนี้ เริ่มต้นโดยการนำคำฟ้องตัวทรัพย์สินมาแสดงต่อศาลที่ทรัพย์สินนั้นจะถูกยึด ซึ่งคำฟ้องนั้นจะต้องมีการสาบานหรือปฏิญาณเพื่อรับรองความถูกต้อง บรรยายรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะถูกยึด สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น แจ้งให้ทราบทรัพย์สินที่ถูกยึดหรือจะถูกลิดในไม่ช้าภายในเขตอำนาจศาลและระบุว่าฟ้องตามกฎหมายฉบับใด เสมียนศาลจะออกหมายเรียกให้เจ้าของทรัพย์สินมาให้การแก้คดี และออกหมายยึดทรัพย์สินโดยไม่ต้องมีการรับรองเหตุฉุกเฉิน การฟ้องตามวิธีการนี้ไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาล ยกเว้นการฟ้องโดยรัฐเพื่อริบทรัพย์สินซึ่งฝ่าฝืนรัฐบัญญัติคำฟ้องและเอกสารจะต้องได้รับการตรวจสอบโดยศาล (c (2) (3)) หมายยึดตามหลักการนี้ เจ้าหน้าที่ศาลเป็นผู้อนุญาตไม่ใช่ผู้พิพากษาจึงไม่ต้องแสดงเหตุอันควรสงสัย

2. การยึดเนื่องจากการจับกุม หรือจากการค้นโดยหมายค้นหรือการตรวจสอบภายใต้หมายตรวจสอบโดยฝ่ายบริหาร

3. การยึดทรัพย์สิน ตามคำพิพากษาของศาลสหรัฐในความผิดอาญา

4. การยึดทรัพย์สิน เมื่อพนักงานอัยการมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือความปลอดภัย หรือเป็นทรัพย์สินที่จะถูกริบด้วยกระบวนการทางแพ่ง การยึดทรัพย์สินตามวิธีการนี้เป็นการยึดทรัพย์สิน เมื่อพนักงานอัยการมีเหตุอันควรสงสัยต้องดำเนินการยึดทรัพย์สินตามกฎหมายศุลกากร ในการดำเนินการยึดทรัพย์สิน พนักงานอัยการจะต้องแสดงเหตุอันควรสงสัยต่อศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเหนือทรัพย์สิน เพื่อขอหมายยึดทรัพย์สินที่จะริบ เช่นเดียวกับการขอออกหมายค้นตามวิธีพิจารณาความอาญา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะศึกษาเฉพาะการยึดทรัพย์สินด้วยเหตุอันควรสงสัย ตามกฎหมายยาเสพติด การยึดทรัพย์สินตามวิธีการนี้เป็นการยึดเนื่องมาจากมีเหตุอันควรสงสัย ปัญหาว่าอย่างไรจึงจะถือว่ากรณีมีเหตุอันควรสงสัย กฎหมายบัญญัติว่าพนักงานอัยการจะต้องขอหมายจากศาลเพื่อยึดทรัพย์สิน การขอมหาดังกล่าวจะต้องมีหมายแจ้งไปยังเจ้าของทรัพย์สินก่อนหรือไม่ และในทางปฏิบัติแล้วการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจะต้องมีหมายยึดหรือไม่

1.1 เหตุอันควรสงสัย (Probable Cause) การยึดทรัพย์สินด้วยเหตุอันควรสงสัยเป็นการยึดทรัพย์สินวิธีการหนึ่งของการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง การยึดทรัพย์สินเนื่องจากมีเหตุอันควรสงสัยเชื่อว่า ทรัพย์สินนั้นถูกใช้กระทำความผิดสามารถฟ้องริบทรัพย์สินได้¹² การยึดทรัพย์สินด้วยเหตุอันควรสงสัยจะต้องมีข้อเท็จจริงหรือพยานแวดล้อมอื่น ๆ พอที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด เช่น A เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นสายลับไปกระทำการล่อซื้อยาเสพติดที่บ้านของ B โดยตกลงส่งมอบยาเสพติดที่สถานที่แห่งหนึ่ง B ขับรถยนต์ไปพบ A ที่สถานที่ดังกล่าว เมื่อ B ส่งมอบยาเสพติดให้กับ A แสดงตนเป็นเจ้าหน้าที่และจับกุม B กรณีนี้รถยนต์คันที่ B ขับมาจะถูกริบเพราะมีเหตุอันควรสงสัยว่ารถยนต์นั้นใช้ขนยาเสพติดมา

กรณี ถ้า A ตกลงซื้อยาเสพติดที่บ้าน B B กล่าวกับ A ว่ามียาเสพติดอยู่แล้วแต่ไม่ต้องการขายที่บ้าน B ให้ A ขับรถไปที่อพาร์ทเมนต์แห่งหนึ่งแล้วชวน A ให้เข้าไปในอพาร์ทเมนต์ แต่ A ปฏิเสธ B เข้าไปในอพาร์ทเมนต์สักครู่หนึ่งแล้วกลับออกมา ภรรยา B ขับรถยนต์มาที่อพาร์ทเมนต์ดังกล่าว B เดินไปที่รถและยืนคุยกับภรรยาสักครู่หนึ่งแล้วยื่นมือเข้าไปในรถและเดินกลับมาที่ A ส่งยาเสพติดให้ เมื่อ A จับกุม B กรณีนี้จะริบรถยนต์คันดังกล่าวไม่ได้เพราะ B ได้กล่าวกับ A ตั้งแต่ครั้งแรกแล้วว่าเขามียาเสพติดอยู่แล้ว กรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัย

อะไรเป็นเหตุอันควรสงสัยหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ เหตุอันควรสงสัยในเรื่องการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในเรื่องการตรวจค้น การจับกุมและการยึดตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 ศาลสูงสุดของสหรัฐ

¹² Ibid., p. 9.

วางหลักไว้ในคดี *Brinegor v. U.S.* ว่าเหตุอันควรสงสัยตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 หมายถึง เหตุซึ่งต้องเป็นมากกว่าความสงสัยตามธรรมดา แต่ไม่ถึงขั้นมีหลักฐานที่สำคัญที่จะฟ้องร้องจำเลยได้

เหตุอันควรสงสัยว่า ทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่สำคัญอันจะนำไปสู่การยึดทรัพย์สินเพื่อริบต่อไป ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจยึดทรัพย์สินต้องมีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานต่าง ๆ พอสมควร ที่จะเชื่ออย่างมีเหตุมีผลว่าทรัพย์สินนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

1.2 หมายแจ้ง (notice) การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง พนักงานอัยการจะต้องขอหมายยึดทรัพย์สินจากศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเหนือทรัพย์สิน ปัญหาว่า ก่อนการยึดทรัพย์สินจะต้องมีหมายแจ้งไปยังเจ้าของทรัพย์สินหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 บัญญัติว่า ห้ามกระทำการใดๆ อันเป็นการจำกัดสิทธิในชีวิต เสรีภาพ หรือทรัพย์สินของบุคคล โดยไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรมแห่งกฎหมาย

ตามหลักกระบวนการยุติธรรมแห่งกฎหมาย บุคคลจะต้องได้รับหมายแจ้งและมีการไต่สวนก่อนที่พนักงานอัยการจะยึดทรัพย์สิน คดี *Fuentes v. Shevin*¹³ ศาลสูงสหรัฐ อธิบายว่า โดยหลักการแล้วจะต้องมีการไต่สวนก่อนการยึด ยกเว้นกรณีฉุกเฉินไม่ต้องมีการแจ้งก่อนการยึดไม่เป็นการฝ่าฝืนกระบวนการยุติธรรม รัฐมีสิทธิยึดทรัพย์สินก่อนมีหมายแจ้งและการไต่สวน คดีนี้ได้วางข้อหลักเกณฑ์ที่จะใช้พิจารณาเป็นข้อยกเว้น 3 ประการคือ

1. การยึดจะต้องให้ประโยชน์กับรัฐมากกว่า
2. การยึดจะต้องทำโดยทันที
3. การยึดจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลาง

หลักเกณฑ์ในคดี *Fuentes* ได้ถูกนำมาเป็นข้ออธิบายในการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ในคดี *Calero - Toledo* ข้อเท็จจริงในคดีมีว่า มีการยึดเรือ Puerto Rican

¹³ 407 U.S. 67 (1972) คดีนี้อ้างถึงใน “Fifth Amendment - seizure and forfeiture of property - Federal Court upholds pre-notice and forfeiture of real property used for narcotics trafficking,” *Harvard Law Review* 104 (March 1991): 1142.

ซึ่งค้นพบว่ามียุทธศาสตร์จำนวน 1 มวน ศาลให้เหตุผลว่า พระราชบัญญัติรับทรัพย์สินเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะจากการกระทำความผิดในการบังคับทางอาญา เรือเป็นทรัพย์สินที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ การยึดจะต้องทำโดยทันที และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ฟ้องคดีไม่ใช่เอกชน ดังนั้นการมีหมายแจ้งและมีการไต่สวนภายหลังการยึดเรือ จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนกระบวนการยุติธรรม ศาลสูงได้วินิจฉัยไว้ในคดี *United States v. James Daniel Good Real Property*¹⁴ ว่าจะต้องนำรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 และ 5 มาใช้ ถ้าไม่อยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินต้องมีหมายแจ้งก่อนการยึดและมีการไต่สวนก่อนการยึดอสังหาริมทรัพย์ ศาลอธิบายว่าคดี *Calero - Toledo* นั้นเป็นการยึดเรือซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายได้

จากคดี *Calero - Toledo* ศาลวางหลักว่า การยึดทรัพย์สินกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน (exigent circumstances) ไม่จำเป็นต้องมีหมายแจ้งและการไต่สวนก่อนการยึด เหตุฉุกเฉินประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 3 ประการดังได้กล่าวมาแล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค 2 นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับการยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วย คดี *United States v. 141 St Street Corp.*¹⁵ ศาลวินิจฉัยให้ยึดอพาร์ทเมนต์โดยไม่ต้องมีหมายแจ้ง และการไต่สวนก่อนการยึดกรณีดังกล่าวเป็นเหตุฉุกเฉิน เพราะมีการกระทำความผิด และข้อสำคัญคือผลประโยชน์ของรัฐ เจ้าของมีวัตถุประสงค์ในทางการค้ามากกว่าที่จะใช้อยู่อาศัยผลประโยชน์ในทางธุรกิจ จึงไม่ได้รับความคุ้มครองเหมือนกับสิทธิในบ้านของบุคคล

ถึงแม้ว่าในทางปฏิบัติ บางคดีศาลวินิจฉัยว่าจะต้องมีหมายแจ้งก่อนการยึดทรัพย์สิน บางคดีไม่ต้องมีหมายแจ้งก่อนการยึดทรัพย์สิน อย่างไรก็ตามต้องมีหมายแจ้งไปให้เจ้าของทรัพย์สินทราบทันทีภายหลังการยึดทรัพย์สิน เพื่อให้บุคคลผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำร้องคัดค้านการยึดทรัพย์สินได้

หมายแจ้งจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร ถ้าไม่รู้ตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน ให้ใช้การประกาศแจ้งในหนังสือพิมพ์ กรณีทราบชื่อและที่อยู่ของเจ้าของทรัพย์สินจะใช้

¹⁴ 114 S. Ct. 492, 495 (1993) คดีนี้อ้างถึงใน *Sandra Guerra, Minnesota Law Review*, p. 806.

¹⁵ 911 F. 2d 870 (2d Cir) คดีนี้อ้างถึงใน *Havard Law Review*, p. 1140.

การประกาศแจ้งในหนังสือพิมพ์ไม่ได้ ต้องส่งจดหมายไปถึงบุคคลดังกล่าวด้วย หมายแจ้งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึด ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สถานที่ และเวลาที่ยึดทรัพย์สิน อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ใช้ในการยึดทรัพย์สิน เพื่อให้เจ้าของทรัพย์สินได้ทราบรายละเอียดเพื่อยื่นคำร้องคัดค้านต่อไป

หมายแจ้งการยึดทรัพย์สิน เป็นองค์ประกอบสำคัญข้อหนึ่งในการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เพราะเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อนับระยะเวลาในการยื่นคำร้องคัดค้าน การขอบรรเทาการริบทรัพย์สิน การขอยกเลิกการริบทรัพย์สิน ถ้าผู้อ้างสิทธิไม่ได้รับหมายแจ้งผู้อ้างสิทธิสามารถคัดค้านการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว มีผลทำให้การริบทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นโมฆะ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบที่อยู่ของเจ้าของผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่ถูกยึด แต่ไม่แจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ

1.3 หมายยึด ปัญหาที่จะพิจารณาคือ ปัญหาว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจะต้องมีการออกหมายยึดหรือไม่ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 บัญญัติไว้ว่า “ สิทธิของบุคคลที่จะมีความปลอดภัย มั่นคงในร่างกาย เคนะสถาน เอกสาร และวัตถุสิ่งของต่อการค้น การยึด และการจับโดยไม่มีเหตุอันควรจะถูกล่วงละเมิดมิได้ และห้ามมิให้มีการออกหมายยึด เว้นแต่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งได้มาโดยการสาบานและปฏิญาณตน และหมายนั้นจะต้องระบุเฉพาะเจาะจงถึงสถานที่ซึ่งจะถูกค้น ตัวบุคคลที่จะถูกจับ และสิ่งของที่将被ยึด ”

โดยหลักการแล้วการยึดทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 การยึดทรัพย์สินโดยมีเหตุอันควรสงสัยจะต้องมีการออกหมายยึด เว้นแต่มีเหตุฉุกเฉินพนักงานอัยการสามารถยึดได้โดยไม่ต้องขอให้ศาลออกหมาย แต่ในทางปฏิบัติศาลวินิจฉัยแตกต่างกัน เช่น

คดี One 1977 Lincoln Mark v. Coupe¹⁶ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 วินิจฉัยว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เป็นการดำเนินคดีต่อทรัพย์สินไม่ใช่การละเมิดสิทธิของบุคคล ถึงแม้ว่าจะไม่มีเหตุฉุกเฉินไม่ต้องมีหมายยึด

¹⁶367 F. 2d 1013 (2d Cir 1966) คดีนี้อ้างถึงใน Michael Schecter , “ Fear and loathing and the forfeiture laws , ” Cornell Law Review 75 (1990) : 1174.

คดี *United States v. Francolino*¹⁷ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 วินิจฉัยว่าการยึดทรัพย์สินไม่ต้องมีหมายแจ้งและเป็นข้อยกเว้นไม่ต้องมีหมายยึด

คดี *One 1958 Plymouth Sedan v. Pennsylvania*¹⁸ ศาลสูงวินิจฉัยว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4

ทั้งสามคดีเป็นการริบอสังหาริมทรัพย์ ต้องเข้าไปในเคหะสถาน อาคารสำนักงาน ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ความคุ้มครองเจ้าของทรัพย์สินที่จะไม่ถูกรัฐละเมิด แนวคำวินิจฉัยของศาลต่างกัน เพราะแนวความคิดว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งเป็นการกระทำต่อตัวทรัพย์สินไม่ใช่บุคคล จึงไม่นำความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 มาใช้ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การริบทรัพย์สินดังกล่าวละเมิดสิทธิของบุคคล จึงต้องได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญต่างจากการยึดทรัพย์สินในที่สาธารณะศาลได้วินิจฉัยในแนวเดียวกัน ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยให้ยึดทรัพย์สินได้โดยไม่ต้องมีหมายยึด เช่น

คดี *Cooper v. California*¹⁹ ศาลวินิจฉัยว่า การยึดเพื่อริบยานพาหนะที่พบในที่สาธารณะถูกกฎหมายแม้จะไม่มีหมายยึด

คดี *United States v. Kemp*²⁰ การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกเป็นของรัฐทันทีเมื่อยานพาหนะถูกใช้กระทำความผิด การริบทรัพย์สินโดยไม่มีหมายยึด ไม่เป็นการละเมิดการคุ้มครองบุคคลตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 เพราะบุคคลไม่ได้ตกเป็นจำเลย

อย่างไรก็ตาม แม้การยึดทรัพย์สินนั้นจะผิดกฎหมาย แต่ถ้าได้พยานหลักฐานมา

¹⁷ 380 u.s. 693, 673 (1964) คดีนี้อ้างถึงใน *Michael Schecter, Cornell Law Review*, p. 1174.

¹⁸ 380 u.s. 693 (1965) คดีนี้อ้างถึงใน *Michael Schecter, Cornell Law Review*, p. 1174.

¹⁹ 87, S. Ct. 788 (1967)) คดีนี้อ้างถึงใน *Elizabeth M. Jarrell, Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision) with supplement*, p.139.

²⁰ 690 F. 2d 397 (4th Cir. 1982) คดีนี้อ้างถึงใน *Michael Schecter, Cornell Law Review*, p. 1174.

โดยถูกต้องตามกฎหมาย และพยานหลักฐานที่ได้มามีเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นสามารถ
 จับได้ ผู้อ้างสิทธิจะยกข้อต่อสู้ว่าทรัพย์สินนั้นถูกยึดมาโดยผิดกฎหมายเพื่อไม่ให้มีการริบทรัพย์สิน
 ไม่ได้²¹ แม้ว่ายึดอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีหมายยึด แต่ถ้ายึดอสังหาริมทรัพย์นั้นเจ้าหน้าที่
 ผู้ทำการยึดมีเหตุอันควรสงสัย การยึดอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวนำไปสู่การริบอสังหาริมทรัพย์
 ต่อไป

2. การดำเนินการริบทรัพย์สิน

หลังจากเจ้าหน้าที่ของรัฐยึดทรัพย์สินด้วยเหตุอันควรสงสัยแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐ
 จะต้องดำเนินการริบทรัพย์สินต่อไป การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ตามกฎหมาย
 ศุลกากร แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางฝ่ายบริหารและ
 การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางศาล กระบวนการริบทรัพย์สินทั้งสองประเภทกำหนด
 ประเภทของทรัพย์สิน ราคาทรัพย์สินที่จะริบและวิธีการไว้ต่างกัน รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1 การดำเนินการริบทรัพย์สินทางฝ่ายบริหาร (administrative

forfeiture proceeding) กระบวนการนี้ใช้กับทรัพย์สินราคาไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ
 เช่น เงิน รถยนต์ เรือ เป็นต้น ยกเว้นอสังหาริมทรัพย์ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดก็ตามดำเนินการ
 ริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางศาล การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางฝ่ายบริหาร
 เริ่มต้นเมื่อ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยึดทรัพย์สินนั้นไว้ เมื่อได้ยึดทรัพย์สินดังกล่าวมาแล้วจะต้องส่งหมายแจ้ง
 (notice) ไปยังบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินโดยทางไปรษณีย์ และจะต้องประกาศแจ้งใน
 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งออกจำหน่ายในเขตอำนาจศาลที่ทำการยึดทรัพย์สินนั้น เป็นเวลา 3
 สัปดาห์ติดต่อกัน (21 C. F. R. 1316. 75 (a) (1991)) เพื่อให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียซึ่งยัง
 ไม่ทราบเรื่องการยึดทรัพย์สิน และไม่ได้รับหมายแจ้งมาคัดค้าน

²¹ Elizabeth M. Jarrell, Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987
 Revision) with supplement, p.43.

การยึดทรัพย์ ผู้มีส่วนได้เสียจะกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับหมายแจ้งเพื่อหลีกเลี่ยงการริบทรัพย์สินทางฝ่ายบริหารไม่ได้ ศาลตัดสินไว้ในคดี *Sarit v. U.S. Drug Enforcement Administrative*²² ว่า การดำเนินการริบทรัพย์สินทางฝ่ายบริหารจะตกเป็นโมฆะเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบที่อยู่ของผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่ถูกยึดแต่ไม่แจ้งให้ทราบ ถ้าผู้มีส่วนได้เสียไม่โต้แย้งการยึดทรัพย์สินดังกล่าวภายใน 21 วัน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะประกาศการริบทรัพย์สินนั้นแล้วดำเนินการขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นต่อไป (19 U.S.C. 1609) ซึ่งการดำเนินการริบทรัพย์สินทางฝ่ายบริหาร รัฐไม่มีหน้าที่นำสืบเหตุอันควรสงสัยแต่อย่างใด²³ ถ้าปรากฏผู้มีส่วนได้เสียโต้แย้งการริบทรัพย์สินดังกล่าว ผู้มีส่วนได้เสียจะต้องยื่นคำร้องคัดค้านเข้ามาภายใน 20 วันนับตั้งแต่วันที่ประกาศแจ้งการยึด (Admiralty Rule (c) (6)) พร้อมกับวางเงินประกันไม่น้อยกว่า 5,000 เหรียญสหรัฐ หรือ 10% ของราคาทรัพย์สินแต่ต้องไม่น้อยกว่า 250 เหรียญสหรัฐ (21 C.F.R. 1316.75 - 76 (1991)) ถ้าไม่มีเงินที่จะนำมาวางเป็นหลักประกันสามารถยื่นคำร้องโดยให้คำสาบานหรือคำรับรองต่อศาลว่าไม่สามารถหาเงินมาวางเป็นหลักประกันต่อศาลได้ เพื่อประกันว่าจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของรัฐในการดำเนินคดีในศาล หากปรากฏว่าทรัพย์สินนั้นจะต้องถูกริบ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านการยึดทรัพย์สินดังกล่าว เรื่องจะถูกส่งไปยังอัยการศาลชั้นต้นสหรัฐ (United States District Attorney) หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าริบไม่ได้ก็ต้องเสนอความเห็นให้คืนทรัพย์สินไปยังผู้มีอำนาจสั่งคืน แต่ถ้าเห็นว่าจะต้องริบทรัพย์สินดังกล่าวก็จะฟ้องเพื่อดำเนินการริบทรัพย์สินทางศาลต่อไป (19 U.S.C. 1604 and 1618)

2.2 การดำเนินการริบทรัพย์สินทางศาล (judicial forfeiture proceeding)

จะใช้กับการริบสิ่งของผิดกฎหมายทุกชนิดไม่ว่ามีมูลค่าเท่าใดหรือการริบทรัพย์สินซึ่งมีราคาเกินกว่า 500,000 เหรียญสหรัฐ และการริบทรัพย์สินทางฝ่ายบริหารเมื่อผู้มีส่วนได้เสียโต้แย้งการยึดทรัพย์สิน จะต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดีริบทรัพย์สิน ต่อศาล (19 U.S.C. 1610)

²² 987 F. 2d 10, 14 (1st Cir. 1993).

²³ Michael F. Alessio, "From exodus to embarrassment: civil forfeiture under the Drug Abuse Prevention and Control Act," *SMU Law Review* (January - February 1995): 442.

การดำเนินการจับทรัพย์สินทางศาล เจ้าหน้าที่รัฐบาลกลาง (united states marshal) เป็นผู้ดำเนินการยึดทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในหมาย (warrant for arrest) ถ้าตามสภาพของทรัพย์สินไม่สามารถยึดได้จะปิดหมายไว้ที่ทรัพย์สิน ภายหลังจากการยึดรัฐจะต้องประกาศแจ้งในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งออกจำหน่ายในเขตศาลชั้นต้นที่ทำการยึด บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่ถูกยึดจะต้องยื่นคำร้องภายใน 10 วัน ภายหลังจากที่ได้มีการยึดทรัพย์สินและจะต้องยื่นคำคัดค้านภายใน 20 วัน หลังจากที่ได้ยื่นคำร้อง (Admiralty Rule c (6)) ถ้าผู้อ้างสิทธิไม่ยื่นคำร้องคัดค้านเข้ามา การดำเนินการจับทรัพย์สินทางศาลจะเป็นกระบวนการฝ่ายเดียว (default judgment) (Fed R. Civ P. 55 (b)) เมื่อผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องคัดค้านเข้ามา ผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้อ้างสิทธิในคดีดังกล่าว พนักงานอัยการจะเป็นผู้ดำเนินคดีจับทรัพย์สินในชั้นศาล มีรายละเอียดต่างๆ ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

วิธีพิจารณาความเกี่ยวกับการจับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

การจับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ไม่ได้บัญญัติวิธีพิจารณาความไว้ โดยเฉพาะเจาะจง แต่นำวิธีพิจารณาความที่บัญญัติไว้ใน Supplemental Rules for Certain Admiralty and Maritime Claims กฎหมายศุลกากร (Custom Act) วิธีพิจารณาความแพ่ง (Federal Rules of Civil Procedure) และวิธีพิจารณาความอาญา (Federal Rules of Criminal Procedure) มาใช้ ในหัวข้อนี้จะศึกษาวิธีพิจารณาความในกฎหมายต่าง ๆ ที่นำมาใช้กับการจับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

1. เขตอำนาจศาล

การจับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง จะต้องมีกรยึดทรัพย์สินและนำเข้ามาอยู่ในอำนาจศาลที่มีเขตอำนาจเหนือทรัพย์สินก่อนจึงจะดำเนินการจับทรัพย์สิน กฎหมายสหรัฐให้อำนาจพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีจับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งต่อศาลสหรัฐ (federal court) ที่มีเขตอำนาจศาลเหนือทรัพย์สิน (28 U.S.C. 1345 ,1355) มาจากหลักใน

คดี *Pennoyer v. Neff*²⁴ ศาลวางหลักไว้ว่า กฎหมายของรัฐหนึ่งไม่มีผลบังคับใช้นอกอาณาเขตของรัฐนั้น อำนาจอธิปไตยแห่งรัฐในการกำหนดสิทธิในอสังหาริมทรัพย์จะกระทำได้ภายในอาณาเขตเท่านั้น

อำนาจของศาลในการดำเนินการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง อยู่ที่ การควบคุมทรัพย์สิน กรณีถ้าทรัพย์สินนั้นเคลื่อนย้ายได้ เช่น ยานพาหนะ เงิน เครื่องเพชร หรือทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง เช่น ใบหุ้น พันธบัตร ปัญหาว่าศาลใดมีอำนาจริบทรัพย์สิน

1. การยึดทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ เช่น เงิน ยานพาหนะ เครื่องเรือน เป็นต้น ทรัพย์สินประเภทนี้จะต้องถูกยึดมาอยู่ภายใต้การควบคุมของศาล ศาลที่มีอำนาจในการริบทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายได้ตามกฎหมายสหรัฐ ขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นถูกยึดเป็นครั้งแรก

2. การยึดทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ เช่น ที่ดิน อาคารบ้านเรือน เป็นต้น ศาลที่มีเขตอำนาจริบทรัพย์สินคือศาลที่มีทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ การนำเข้ามาอยู่ในความครอบครองของศาลกระทำโดยการปิดหมายไว้ในที่สำคัญที่เห็นได้ชัดในทรัพย์สินนั้น และมอบสำเนาให้กับผู้ครอบครองดูแลทรัพย์สิน

3. ผลประโยชน์ที่จับต้องไม่ได้ (intangible interests) เช่น ใบรับรองสินค้า ใบหุ้น พันธบัตร บัญชีเงินฝากธนาคาร เป็นต้น ซึ่งผลประโยชน์ที่จับต้องไม่ได้เหล่านี้จะมีเอกสารหลายฉบับ เอกสารเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาในการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ปัญหาว่า ศาลใดจะมีอำนาจริบทรัพย์สินนั้นมีข้อพิจารณาดังนี้

3.1 ใบหุ้นและพันธบัตร ศาลที่มีอำนาจคือศาลในพื้นที่ที่เป็นสถานที่พบ ใบหุ้นหรือพันธบัตร

3.2 เอกสารการเงิน (negotiable instrument) หมายถึง เอกสารที่ ระบุเกี่ยวกับสัญญาจ่ายเงินโดยไม่มีเงื่อนไข ซึ่งสามารถโอนได้โดยการสลักหลังและส่งมอบ

²⁴ 95 U.S. 714 (1877) คดีนี้อ้างถึงใน Gary M. Maveal, *American Criminal Law Review*, p. 76.

ศาลที่มีอำนาจริบทรัพย์สินคือ ศาลพบเอกสารการเงิน ศาลได้ตัดสินไว้ในคดี Pelhan v. Rose²⁵

3.3 ยอดบัญชี (accounts) ถ้าเอกสารนั้นไม่มีเงื่อนไข ศาลในเขตที่พบตัวลูกหนี้มีอำนาจในการริบทรัพย์สิน ศาลได้ตัดสินไว้ในคดี Harris v. Balk²⁶ เช่น สมุดฝากเงินธนาคารเป็นข้อผูกมัดธนาคารในการจ่ายเงินและดอกเบี้ยให้กับผู้ฝากเท่านั้น ไม่สามารถโอนเงินให้ผู้อื่นโดยการส่งมอบสมุดแก่กัน ถ้าสมุดเงินฝากถูกยึดในพลอริต้าแต่ธนาคารตั้งอยู่ในนิวยอร์ก ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจศาลเหนือธนาคารที่นิวยอร์กมีอำนาจในการริบทรัพย์สินในบัญชีนั้น

2. คำฟ้อง (complaint)

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เป็นกระบวนการพิจารณาคดีต่อทรัพย์สิน จะต้องฟ้องริบทรัพย์สินโดยตรง การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางศาลเริ่มต้นเมื่อพนักงานอัยการยื่นคำฟ้อง การบรรยายคำฟ้องริบทรัพย์สิน The Supplemental Rules for Certain Admiralty and Maritime Claims (2) บัญญัติว่าคำฟ้องจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสาบานว่าเนื้อหาตามคำฟ้องเป็นความจริง สาบานโดย
เจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. บรรยายรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะถูกยึด และสถานที่ตั้งของ
ทรัพย์สิน
3. บรรยายว่าทรัพย์สินได้ถูกยึดแล้ว หรือจะถูกยึดในไม่ช้าภายใน
เขตอำนาจของศาล เพื่อแสดงว่าทรัพย์สินนั้นอยู่ในอำนาจศาลหรืออยู่ในระหว่างการดำเนินคดี
4. การยึดทรัพย์สินเกิดขึ้นบนพื้นดิน หรือในน่านน้ำ หรือ
นอกประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อแสดงว่าคดีจะต้องดำเนินภายใต้อำนาจของศาลใด

²⁵9 Wall , 103 , 109 Ed. 602 (1870)) คดีนี้อ้างถึงใน Elizabeth M. Jarrell , Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision) with supplement , p.135.

²⁶25 S.Ct 625 (1905)) คดีนี้อ้างถึงใน Elizabeth M. Jarrell , Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision) with supplement , p.135.

5. บรรยายว่า ได้มีการกระทำความผิดตามมาตราใดที่ทำให้ถูกริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง โดยต้องบรรยายข้อเท็จจริงพอสมควร เช่น ฟ้องว่ามีความผิดตาม 21 U.S.C. 881 (a) (6) ต้องบรรยายว่า “เมื่อประมาณวันที่ 10 พ.ศ. 2529 ที่ Denver, Colorado มีการกล่าวหาว่า Mr. John Jones ได้ใช้เงินตราสหรัฐอเมริกาจำนวน 50,000 \$ ในการแลกเปลี่ยนวัตถุในควบคุมเป็นการละเมิดมาตรา 21 U.S.C. 841 (a) (1) และ 881 (a) (6)

3. การพิจารณาโดยคณะลูกขุน (jury trial)

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งตามกฎหมายยาเสพติด เป็นการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน แต่ถ้าเป็นการยึดทรัพย์สินตาม Supplemental Rules for Certain Admiralty and Maritime Claims C โดยหลักแล้วจะไม่ได้รับการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน เว้นแต่เป็นการยึดทรัพย์สินบนพื้นดิน ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 7 ได้ตัดสินไว้ในคดี United States v. One 1976 Mercedes Benz 280S²⁷ ถ้าเป็นการยึดทรัพย์สินบนเรือหรือนอกอาณาเขตของประเทศสหรัฐอเมริกาจะไม่ได้รับการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน²⁸

4. ผู้อ้างสิทธิ (claimant)

เมื่อผู้อ้างสิทธิรู้ว่าการยึดทรัพย์สินจะต้องยื่นคำร้องคัดค้านการริบทรัพย์สิน The Supplemental Rules for Certain Admiralty and Maritime Claims (6) บัญญัติว่า ผู้อ้างสิทธิในทรัพย์สินที่ถูกฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจะต้องยื่นคำร้องคัดค้านภายใน 10 วัน หลังจากมีการดำเนินการริบทรัพย์สินหรือภายในเวลาที่ศาลกำหนด และต้องยื่นคำให้การภายใน 20 วันภายหลังจากยื่นคำร้องคัดค้าน จะต้องมีการสาบานตามเนื้อหาของคำร้องและต้องแสดงว่า

²⁷ 618 F. 2d 453 (7 th Cir. 1980) คดีนี้อ้างถึงใน Michael Schechter, Cornell Law Review, p. 1174.

²⁸ Elizabeth M. Jarrell, Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision) with supplement, p.204.

ผู้อ้างสิทธิเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน ถ้าผู้อ้างสิทธิกระทำการแทนบุคคลอื่นในฐานะตัวแทนผู้เช่า จะต้องมีการมอบอำนาจให้ยื่นคำร้องคัดค้าน

บุคคลผู้มีส่วนได้เสียที่จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อคัดค้านการริบทรัพย์สิน จะต้องพิสูจน์ก่อนว่าตนอยู่ในฐานะผู้อ้างสิทธิ ผู้อ้างสิทธิหมายความว่าบุคคลประเภทใดขึ้นอยู่กับกฎหมายแต่ละฉบับที่กำหนดไว้ว่าบุคคลใดบ้างที่อยู่ในฐานะผู้อ้างสิทธิ เช่น เจ้าของทรัพย์สิน ผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยว ผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริต เป็นต้น ผู้อ้างสิทธิที่กล่าวอ้างว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยวเป็นผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริต ในทรัพย์สินที่ถูกยึดโดยชอบด้วยกฎหมาย จะต้องกล่าวถ้อยคำภายใต้คำสาบาน ในคำให้การผู้อ้างสิทธิจะต้องแสดงสิทธิในความเป็นเจ้าของผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยว ผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริต

ผู้อ้างสิทธิในฐานะเจ้าของทรัพย์สิน จะมีอำนาจต่อสู้คดีได้ก็ต่อเมื่อเป็นผู้มีกรรมสิทธิในทรัพย์สินโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องมีการครอบครองและควบคุมเหนือทรัพย์สินนั้น คดี *United States v. Liscum Drive*²⁹ ศาลวินิจฉัยว่า ถ้าผู้อ้างสิทธิเป็นเพียงผู้ครอบครองหรือควบคุมเหนือทรัพย์สินไม่มีสิทธิต่อสู้คดีในการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง

ในการต่อสู้คดีเพื่อริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ผู้อ้างสิทธิจะต้องพิสูจน์ว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยว ผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริต เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน ถ้าผู้อ้างสิทธิพิสูจน์ไม่ได้ ศาลจะไม่พิจารณาข้อต่อสู้อื่นๆ ของผู้อ้างสิทธิ

5. ข้อต่อสู้ของผู้อ้างสิทธิ

ในการยื่นคำร้องคัดค้านการดำเนินการริบทรัพย์สิน ผู้อ้างสิทธิจะยกข้อต่อสู้ในเหตุต่างๆ เช่น ไม่มีเหตุอันควรสงสัย เป็นเจ้าของผู้สุจริต พ้องซ้ำ ปรับเกินสมควร เป็นต้น ศาลจะพิจารณาข้อต่อสู้ต่างๆ ภายหลังที่ผู้อ้างสิทธิพิสูจน์แสดงให้เห็นแล้วว่า อยู่ในฐานะผู้อ้างสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ศาลจึงจะพิจารณาถึงข้อต่อสู้ต่างๆ ที่ยกเป็นข้ออ้างว่า

²⁹ 866 F.2d. 213, 217 (6th Cir. 1988).

เหตุใดทรัพย์สินของผู้อ้างสิทธิจึงไม่สมควรถูกริบ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาข้อต่อสู้ของผู้อ้างสิทธิเฉพาะเรื่องเจ้าของผู้สุจริต ฟ้องซ้ำ และปรับเกินสมควร

5.1 เจ้าของผู้สุจริต (innocent owner) หลักเรื่องการริบทรัพย์สิน ลินด้วยกระบวนการทางแพ่งซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ศาลวางหลักไว้ว่า ความสุจริตของบุคคล ที่สามไม่เป็นข้อต่อสู้ให้มีการริบทรัพย์สินของตน ศาลสูงสุดได้ยืนยันหลักนี้ใน คดี Calero - Toledo v. Pearson Yacht leasing CO., ข้อเท็จจริงในคดีมีว่า บริษัทเรือยอร์ช Pearson เป็นบริษัทให้เช่าเรือยอร์ชในสหรัฐและเปอร์โตริโกได้ให้ชาวเปอร์โตริโก 2 คน เช่าเรือยอร์ช ในราคา 19,800 \$ ในสัญญาเช่าข้อหนึ่งระบุว่า ห้ามนำเรือยอร์ชไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย ต่อมาเจ้าหน้าที่เปอร์โตริโกยึดเรือจากผู้เช่าเพราะพบกัญชา 1 มวนบนเรือ และมีพฤติกรรมมั่วสุม บนเรือดังกล่าวอยู่ด้วย คดีนี้ผู้อ้างสิทธิยกข้อต่อสู้ว่าเป็นเจ้าของผู้สุจริต ศาลวินิจฉัยว่า ผู้อ้างสิทธิ มีภาระที่จะพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า ผู้อ้างสิทธิไม่ได้รับรู้เห็นและให้ความยินยอมด้วยและมีภาระที่จะต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า ได้กระทำทุกวิถีทางเพื่อป้องกันการนำทรัพย์สินไปใช้ในทางที่ผิด กฎหมาย ศาลพิพากษาให้รับเรือยอร์ชโดยยืนยันว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง สามารถนำไปใช้กับเจ้าของผู้สุจริต

คำวินิจฉัยของศาลในคดี Calero - Toledo v. Pearson Yacht leasing มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามผู้สุจริต นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา รัฐสภาจึงออกกฎหมายมาคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่สาม เช่น

มาตรา 21 U.S.C. 881 (a) (6) บัญญัติว่า ทรัพย์สินจะไม่ถูกริบถ้าการกระทำ ความผิดหรือการละเว้นการกระทำความผิดของเจ้าของ เกิดขึ้นโดยปราศจากความรู้เห็น หรือ ความยินยอมของเจ้าของ

มาตรา 18 U.S.C. 981 (a) (2) บัญญัติว่า ทรัพย์สินจะไม่ถูกริบถ้าเจ้าของหรือ ผู้ทรงสิทธิ์ยึดหน่วงกระทำหรือละเว้นการกระทำ เจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิ์ยึดหน่วงไม่ได้รับรู้เห็นหรือ ให้ความยินยอม

ข้อต่อสู้ว่าเจ้าของผู้สุจริตไม่ได้รับรู้เห็น หรือให้ความยินยอม หรือไม่มีส่วนร่วมใน การกระทำความผิด รัฐสภาได้ตราเป็นพระราชบัญญัติและศาลสูงสุดได้ยอมรับข้อต่อสู้ดังกล่าว

ในคดี United States v. 92 Buena Vista Ave³⁰ ข้อเท็จจริงในคดีมีว่า เจ้าของทรัพย์สิน ได้รับเงินจำนวน 240,000 เหรียญสหรัฐ จากพ่อค้ายาเสพติดที่เธอมีความสัมพันธ์เป็นส่วนตัวมานาน 6 ปี เธอได้ซื้อบ้านโดยใช้เงินดังกล่าว เจ้าหน้าที่รัฐมีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินที่ใช้ซื้อบ้านเป็นรายได้ที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด เจ้าของทรัพย์สินอ้างว่าไม่รู้ว่าเงินนั้นได้มาโดยผิดกฎหมาย ศาลสูงสุดวินิจฉัย รัฐไม่มีสิทธิริบทรัพย์สินของบุคคลผู้สุจริต

อย่างไรก็ตาม การรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อยกเว้นในการริบทรัพย์สินของบุคคลภายนอกมีขอบเขตกว้างขวาง มิได้จำกัดแต่การกระทำอันเข้าลักษณะของตัวการร่วมหรือผู้สนับสนุนเท่านั้น เช่น

คดี U.S. v. One 1973 Buick Riviera Auto, 560 F. 2d 897 (1977)³¹ บิดาทราบว่าบุตรของตนยุ่งเกี่ยวกับเรื่องกัญชา และอาจเป็นไปได้ว่าอาจใช้รถในบ้านไปชนกัญชา แต่มิได้วางเงื่อนไขในการใช้รถกับบุตรของตน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการนำไปใช้ทำผิดดังนี้ไม่อาจอ้างเรื่องความสุจริตของตนขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้

คดี U.S. v. One 1976 Buick skylark , 2 - door Coupe , 453 F. Supp. 639 (1978)³² รถยนต์ในบ้าน สมาชิกในครอบครัวอาจนำไปใช้เพื่อการใดก็ได้ เมื่อรู้ว่าสมาชิกในครอบครัวยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การไม่ห้ามปรามหรือจำกัดการใช้รถยนต์ให้ชัดเจนจึงไม่เพียงพอที่จะอ้างความสุจริตของตนขึ้นได้

คดี U.S. v. One Rockwell Intern., Commander 690 C/840 , 594 F. Supp. 133 (1984)³³ เจ้าของเครื่องบินไม่ทราบว่าผู้เช่าจะใช้เครื่องบินของตนขนยาเสพติดแต่ในการเช่าเพื่อธุรกิจส่วนตัวในบริเวณที่มีการลักลอบขนยาเสพติดอยู่เสมอ ๆ นั้น การที่เจ้าของเครื่องบิน

³⁰ 113 S. Ct.1126 (1993) คดีนี้อ้างถึงใน Michael F. Alessio , SMU Law Review , p. 445.

³¹ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ , วารสารกฎหมายคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , หน้า 89.

³² เรื่องเดียวกัน.

³³ เรื่องเดียวกัน.

มิได้ทำอย่างใดในการให้เช่าเพื่อป้องกันการใช้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เครื่องบินดังกล่าวอยู่ใน
ขายต้องรีบ

การรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด นอกจากมีขอบเขตกว้างขวางแล้ว ผู้อ้างสิทธิ
มีภาระในการพิสูจน์ว่า มิได้รู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำนั้นด้วย ศาลได้วินิจฉัยภาระการพิสูจน์
ของผู้อ้างสิทธิไว้ต่างกัน

ฝ่ายแรกเห็นว่าการตีความต้องตีความตามลายลักษณ์อักษร ผู้อ้างสิทธิมีสิทธิพิสูจน์
ความไม่รู้เห็น หรือความไม่ยินยอมอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าผู้อ้างสิทธิพิสูจน์ไม่ได้ว่าไม่รู้เห็น
ศาลต้องให้โอกาสผู้อ้างสิทธิพิสูจน์ว่าไม่ได้ให้ความยินยอม คดี United States v. 171 - 02
Liberty Avenue³⁴ ผู้อ้างสิทธิซึ่งเป็นเจ้าของอพาร์ทเมนต์ที่รู้ว่าการขายยาเสพติดบนอพาร์ทเมนต์
แต่ไม่ได้ให้ความยินยอม ผู้อ้างสิทธิมีสิทธินำสืบเพื่อพิสูจน์ว่าไม่ได้ให้ความยินยอม แม้ว่า
ผู้อ้างสิทธิจะรู้ว่าการขายยาเสพติดเกิดขึ้นก็ตาม

ฝ่ายที่สองเห็นว่า ผู้อ้างสิทธิในทรัพย์สินมีภาระในการพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าไม่รู้เห็น
หรือไม่ได้ยินยอมด้วยและจะต้องพิสูจน์ด้วยว่าได้กระทำทุกวิถีทางเพื่อป้องกันการกระทำความผิด
คดี United States v. Certain Real Property Known as 890 Noyac Rd.³⁵ ศาลวินิจฉัยว่า
ข้อต่อสู้ว่าเป็นเจ้าของผู้สุจริตจะตกไปถ้าผู้มีส่วนได้เสียไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเขาไม่ได้มีส่วนรู้เห็น
ในการกระทำความผิดไม่ได้ให้ความยินยอม และไม่มีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด

ไม่ว่าผู้อ้างสิทธิจะต้องพิสูจน์ความไม่รู้หรือความไม่ยินยอมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ
ทั้งสองอย่าง ศาลจะนำข้อเท็จจริงทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมาพิจารณาว่า ผู้อ้างสิทธิไม่รู้เห็น
หรือไม่ได้ให้ความยินยอมด้วย คดี United States v. One Single Family Residence Located
at 6960 Miraflores Avenue³⁶ ข้อเท็จจริงมีว่า Iglesias เป็นผู้มีอาชีพขนส่งยาเสพติด

³⁴ 710 F. Supp. 46 (E. D. N. Y. 1989) คดีนี้อ้างถึงใน Michael F. Zeldin and

Roger G. Weiner, American Criminal Law Review, p. 848.

³⁵ 739 F. Supp 111, 114 (E.N.D.Y. 1990) คดีนี้อ้างถึงใน Michael F. Zeldin and
Roger G. Weiner, American Criminal Law Review, p. 849.

³⁶ 731 F. Supp. 1563 คดีนี้อ้างถึงใน Michael F. Zeldin and Roger G. Weiner, American Criminal Law Review, p. 849.

ในระหว่างปี 1980 - 1985 มีรายได้ประมาณ 100 ล้านเหรียญ ในปี 1983 Iglesias ได้ซื้อบ้านที่ Miraflores Avenue ปี 1987 Internal Revenue Service ได้สอบสวน เมื่อ Iglesias ทราบข่าว จึงได้ติดต่อหาผู้ซื้อบ้าน แต่ Iglesias กลัวว่าจะขายบ้านไม่ได้จึงไปติดต่อขอกู้ยืมเงินจาก Republic National Bank กู้เงินจำนวน 800,000 เหรียญ และโอนเงินดังกล่าวไปเข้าบัญชีที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดย Iglesias ได้นำตัวเงินมาค้ำประกันทรัพย์สินไว้ ถ้าตัวเงินนั้น ขึ้นเงินไม่ได้ Republic National Bank มีสิทธิยึดบ้านได้ ต่อมารัฐบาลได้ยึดทรัพย์สินของ Iglesias เพื่อรับทรัพย์สิน Republic National Bank ยื่นคำร้องคัดค้านอ้างว่าตนเป็นเจ้าของ ผู้สุจริตไม่รู้ถึงที่มาของเงินของ Iglesias จึงมีสิทธิในเงินจำนวน 800,000 เหรียญ ศาลยกคำร้องคัดค้านโดยวินิจฉัยว่า การกู้ยืมรายนี้ไม่อาจชี้ให้เห็นได้ว่า Republic National Bank เป็นผู้สุจริต ขอเท็จจริงที่ศาลนำมาพิจารณาคดีมีทั้งพฤติการณ์แวดล้อม และข้อเท็จจริงโดยตรง

1. ผู้ให้ยืมไม่ได้สอบถามถึงจุดประสงค์การยืมเงิน
2. ประธานของ Republic National Bank เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินรายนี้
3. ผู้ให้ยืมได้ให้กู้ยืมเงินโดยเร็ว ผิดจากปกติประเพณีทางการค้าของ

ธนาคาร

4. ผู้ให้ยืมไม่อาจแสดงเอกสารถึงการให้สัตยาบันของเงินกู้ ถึงแม้ว่าเอกสารจะแสดงว่า คณะกรรมการรู้ถึงการกู้ยืมเงินนั้นก็ตาม

5. ผู้ให้ยืมโอนเงินกู้ไปยังบัญชีของผู้กู้ยืมที่ธนาคารสวิส

คดี United States v. Bal Harbour³⁷ ข้อเท็จจริงมีว่า ในระหว่างปี 1970 และ 1980 Randy Fink ค้ายาเสพติดในปี 1984 Fink ซื้อคอนโดมิเนียมราคา 200,000 เหรียญ โดยถอนเงินจาก Bank of Credit and Commerce International สาขา Cayman Islands ปี 1985 ได้กู้เงิน 38,000 เหรียญจาก Pan American Bank โดยใช้คอนโดมิเนียมเป็นหลักประกัน ในปีเดียวกันศาลพิพากษาว่า Fink เป็นผู้นำเข้าและจำหน่ายกัญชา คอนโดมิเนียมถูกยึด Pan American Bank ยื่นคำร้องขอคืนเงินจำนวน 38,000 เหรียญ ศาลอนุญาตโดยวินิจฉัยว่า Pan American Bank เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยสุจริตในทรัพย์สินที่ถูกยึด ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นถึงการกระทำ

³⁷ 650 F. Supp. at 1534 คดีนี้อ้างถึงใน Michael F. Zeldin and Roger G. Weiner, American Law Review , p. 849.

ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ศาลนำข้อเท็จจริงต่างๆ มาประกอบในการวินิจฉัย คือ

1. ธนาคารนั้นเป็นธนาคารแห่งชาติประกอบธุรกิจ ใน Miami
 2. ผู้กู้ยืมนั้นมีความสัมพันธ์กับธนาคารมานาน 18 ปี
 3. ผู้กู้ยืมและครอบครัวรู้จักกับเจ้าหน้าที่ของธนาคารเป็นอย่างดี
 4. เจ้าหน้าที่ธนาคารได้ตรวจสอบแล้วว่าไม่มีปัญหาทางกฎหมาย ธุรกิจที่ต้องสงสัย หรือประวัติผิดปกติใดๆ ของผู้คนที่เกี่ยวกับธนาคาร
 5. เมื่อ Fink ยื่นคำร้องขอกู้ยืมเงิน 38,000 เหรียญ ได้มีการตรวจสอบแล้วว่า Fink เป็นเจ้าของบัญชี และได้มีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินว่าเพียงพอที่จะประกันเงินกู้
 6. ในเวลา 2 ปีก่อนหน้าที่จะมีการขอกู้ยืมเงิน ผู้กู้ยืมได้ฝากเงิน 60,000 เหรียญ และ 90,000 เหรียญ กับธนาคารซึ่งได้มาจากการขายหุ้น
 7. ผู้กู้ยืมได้อำนาจเงินจำนวน 7,000 เหรียญ และจ่ายเงินตามปกติโดยไม่ชักช้าหรือมีปัญหา
 8. และธนาคารได้บันทึกเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินนั้นไว้อย่างถูกต้อง
- การพิสูจน์ความไม่รู้หรือความไม่ยินยอม ศาลจะพิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆ ทั้งที่เป็นพยานโดยตรงและพยานแวดล้อม แต่ผู้อ้างสิทธิจะพิสูจน์ความไม่รู้หรือความไม่ยินยอมได้นั้นจะต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ เพราะตามหลักของการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ความสุจริตของบุคคลที่สามไม่เป็นข้อต่อสู้มิให้มีการริบทรัพย์สินของตน

5.2 ฟ้องซ้ำ (double jeopardy) หลักกฎหมายเรื่องฟ้องซ้ำ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องไม่อยู่ภายใต้การเสี่ยงภัยต่อชีวิตและร่างกายถึงสองครั้งในความผิดครั้งเดียวกัน ”

หลักฟ้องซ้ำคุ้มครองจำเลย 3 กรณีคือ

1. คุ้มครองไม่ให้มีการฟ้องซ้ำ หรือพิจารณาพิพากษาซ้ำในความผิดเดียวกันหลังจากที่ศาลพิพากษายกฟ้องแล้ว
2. คุ้มครองไม่ให้มีการฟ้องซ้ำ หรือพิจารณาซ้ำในความผิดเดียวกันหลังจากศาลพิพากษาลงโทษแล้ว

3. คัมครองไม่ให้มีการลงโทษแบบทวีคูณ (multiple - punishment) ในความผิดเดียวกัน³⁸

หลักกฎหมายเรื่องฟ้องซ้ำในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เฉพาะในคดีอาญาเท่านั้นปัญหาเรื่องฟ้องซ้ำจะเกิดขึ้นเมื่อมีการฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญาและกระบวนการทางแพ่งจากการกระทำความผิดครั้งเดียวกันไม่ว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญา ศาลจะยกฟ้องหรือศาลพิพากษาริบทรัพย์สิน ผู้อ้างสิทธิจะยกเรื่องฟ้องซ้ำตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 เป็นข้อต่อสู้ ปัญหาว่าการนี้ดังกล่าวเป็นฟ้องซ้ำหรือไม่ ศาลไม่ได้วินิจฉัยในแนวเดียวกันเนื่องมาจากความคิดเห็นแตกต่างกันว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญา คดี United States v. Ward³⁹ ศาลวินิจฉัยว่า ถ้ารัฐสภามีเจตนาที่จะบัญญัติกฎหมายเป็นการชดเชยในทางแพ่ง ศาลจะไม่นำหลักเกณฑ์เรื่องฟ้องซ้ำมาใช้

คดี One Lot Emerald Cut Stones v. United States ศาลวินิจฉัยว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน มีวัตถุประสงค์เป็นการเยียวยา สำหรับค่าเสียหายกำหนดให้เพื่อเป็นการชดเชยให้รัฐบาลสำหรับค่าใช้จ่ายในการสืบสวน และบังคับใช้กฎหมาย แม้ศาลจะยกฟ้องในคดีอาญา ไม่ต้องห้ามที่จะฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เพราะการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งไม่ใช่การลงโทษทางอาญา

คดี United States v. One Assortment of 89 Firearms ศาลวินิจฉัยว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน รัฐสภามีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการเยียวยาในทางแพ่งมากกว่าการลงโทษทางอาญา และโดยโครงสร้างแล้วไม่ใช่เป็นการลงโทษ แม้ผลที่ได้รับจะขัดต่อจุดมุ่งหมายของรัฐสภา การฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งภายหลังศาลยกฟ้องในคดีอาญาไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ เพราะการยกฟ้องในทางอาญาเป็นการพิสูจน์โดยปราศจาก

³⁸ กิตติพงษ์ ศิริโรจน์, “ฟ้องซ้ำในคดีอาญา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาคศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534), หน้า 39 - 40.

³⁹ 448 U.S. 242 (1980) คดีนี้อ้างถึงใน Sandra Guerra, *Minnesota Law Review*, p. 849.

เหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลมีความผิดหรือบริสุทธิ์ แต่การฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งใช้หลักการซึ่งนำนักพยานหลักฐานพิสูจน์เพื่อแสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และวินิจฉัยว่าการฟ้องซ้ำใช้กับการดำเนินกระบวนการทางอาญาหรือใช้กับพระราชบัญญัติซึ่งเป็นการลงโทษทางอาญาเท่านั้น

คดี Coffey v. United States ศาลวินิจฉัยว่า เมื่อศาลยกฟ้องในคดีอาญาห้ามมิให้ฟ้องริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ

5.3 ปรับเกินสมควร (excessive fines clause) รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 บัญญัติว่า ในคดีอาญาจะเรียกหลักประกันหรือปรับเกินสมควรไม่ได้ และจะลงโทษจำเลยอย่างโหดร้ายทารุณ (cruel and unusual punishment) ไม่ได้

ผู้อ้างสิทธิจะยกข้อต่อสู้เรื่องปรับเกินสมควรเมื่อเป็นการฟ้องริบทรัพย์สินที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้อำนวยความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิด เช่น ฟ้องริบคอนโดมิเนียมซึ่งเป็นสถานที่ขายโคเคน หรือฟ้องริบเรือยอร์ชซึ่งค้นพบว่ามียกยชา 1 มวน ผู้อ้างสิทธิจะอ้างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 มาเป็นข้อต่อสู้ว่าการริบทรัพย์สินไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดเป็นการลงโทษที่รุนแรงละเมิดหลักตามรัฐธรรมนูญ ศาลส่วนใหญ่ตัดสินว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 ไม่นำมาใช้กับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งเพราะรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 ใช้ในคดีอาญาเท่านั้น

แต่ในปี 1993 ศาลสูงสุดได้วินิจฉัยในคดี Austin v. United States⁴⁰ โดยนำรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 8 มาใช้เฉพาะเรื่องปรับเกินสมควร ข้อเท็จจริงในคดีมีว่า สายลับได้เข้าไปทำการล่อซื้อโคเคนที่ร้านค้า ผู้ชายไปเอาโคเคนจากบ้านเคลื่อนที่ ต่อมาสายลับแสดงตัวเป็นเจ้าของหน้าที่ขอทำการตรวจค้น ผลการตรวจค้นพบกัญชา ปืน ผู้ชายถูกฟ้องดำเนินคดีทางอาญา ศาลพิพากษาจำคุก ต่อมารัฐบาลมาฟ้องริบร้านค้าและบ้านเคลื่อนที่ด้วยกระบวนการทางแพ่ง ผู้อ้างสิทธิยกข้อต่อสู้ตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 ศาลวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 ไม่ได้บัญญัติไว้โดยกำหนดว่าให้นำมาใช้

⁴⁰ 113 S. Ct. 2801, 2804 (1993) คดีนี้อ้างถึงใน Stacy J. Pollock, *The George Washington Law Review*, p. 458.

เฉพาะคดีอาญาเท่านั้น การริบบ้านซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ขายยาเสพติดให้อำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดเป็นการลงโทษ ในคดีนี้ได้วินิจฉัยไว้ว่าการกำหนดการลงโทษโดยการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง ต้องจำกัดตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8 เฉพาะเรื่องปรับเกินสมควร

คำตัดสินใน คดี Austin ใช้กับทรัพย์สินที่ให้อำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตามข้อตัดสินในคดี Austin ไม่ได้แก้ปัญหาในเรื่องการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งที่ไม่ได้สัดส่วน เพราะศาลสูงสุดหลักการให้ศาลล่างเป็นผู้วินิจฉัยว่ากรณีเป็นเรื่องเกินสมควรหรือไม่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเฉพาะในแต่ละคดี

6. ภาระการพิสูจน์ (burden of proof)

ภาระการพิสูจน์ในเรื่องการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง มาตรา 19 U.S.C. 1615 บัญญัติว่า “ ในคำร้องหรือการดำเนินคดีเพื่อริบทรัพย์สิน ภาระการพิสูจน์จะตกแก่บุคคลที่มาเรียกรงทรัพย์สินคืน แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่แสดงเหตุอันควรสงสัยเพื่อเริ่มคดีก่อน ”

หลักในเรื่องการผลักภาระการพิสูจน์ (shifting the burden of proof) ซึ่งนำมาใช้กับการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งครั้งแรกในกฎหมาย Navigation Act ของอังกฤษ เหตุที่การผลักภาระการพิสูจน์ให้กับเจ้าของเรือ เพราะเดิมเป็นการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญา รัฐจะต้องพิสูจน์ว่าเจ้าของเรือเป็นผู้กระทำความผิดซึ่งทำให้เกิดปัญหาเนื่องจากเจ้าของเรือเป็นชาวต่างชาติไม่ได้เข้ามาอยู่ในเขตอำนาจศาลอังกฤษ รัฐสภาจึงแก้ปัญหาดังกล่าวโดยผลักภาระการพิสูจน์ให้ตกแก่เจ้าของเรือ⁴¹ และสหรัฐอเมริกานำมาใช้ในกฎหมายศุลกากรเป็นครั้งแรก ต่อมากลายเป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เหตุผลที่กำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกแก่ผู้ถูกล่ามทาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม เพื่อลงโทษบุคคลที่ได้ใช้ทรัพย์สินกระทำความผิดทางอาญาและเป็นการริบทรัพย์สิน

⁴¹James R. Maxeiner, *Cornell Law Review* , p. 774 - 776.

ที่ถูกใช้กระทำผิดกฎหมาย⁴² เพื่อขจัดความไม่ยุติธรรมที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินคดีเนื่องจาก
 คู่ความฝ่ายหนึ่งมีความได้เปรียบในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงข้อใดข้อหนึ่ง เพราะข้อเท็จจริง
 ดังกล่าวอยู่ในความรู้เห็นของฝ่ายนั้น

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง เริ่มต้นโดยการยึดทรัพย์สินด้วยเหตุ
 อันควรสงสัยโดยรัฐมีภาระในการแสดงเหตุอันควรสงสัย (Probable Cause) เพื่อให้ลูกขุนเชื่อว่า
 ทรัพย์สินนั้นถูกนำไปใช้อย่างผิดกฎหมาย หรือได้มาจากการกระทำผิดกฎหมายสามารถริบได้
 การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการนี้รัฐไม่ต้องพิสูจน์จนปราศจากข้อสงสัย ปัญหาว่ารัฐจะต้อง
 พิสูจน์เหตุอันควรสงสัยระดับไหน

คดี United States v. 28 Emery St.⁴³ ศาลอธิบายเกี่ยวกับภาระการพิสูจน์
 เหตุอันควรสงสัยว่า “ รัฐเพียงแต่แสดงให้เห็นถึงเหตุอันเชื่อได้ว่าทรัพย์สินนั้นถูกนำไปใช้โดยมี
 วัตถุประสงค์ผิดกฎหมาย เหตุอันควรสงสัยสำหรับการริบทรัพย์สินต้องการเพียงแค่นพื้นฐาน
 ของเหตุผลที่เชื่อว่าทรัพย์สินนั้นมีความผิดสนับสนุนน้อยกว่ากรณีมีมูลพ้องคดี (Prima Facie
 Case) แต่ต้องมากกว่าเพียงแค่งสงสัย ทรัพย์สินนั้นจะถูกริบ ถ้าหากรัฐแสดงได้ดังนี้
 ภาระการพิสูจน์จะตกแก่ผู้อ้างสิทธิซึ่งจะต้องพิสูจน์ให้เห็นอย่างมีเหตุผลว่า ทรัพย์สินไม่ได้ถูกนำ
 ไปใช้อย่างผิดกฎหมาย ”

คดี United States v. 4492 S. Livonia Rd.⁴⁴ ศาลอธิบายว่า “ มีเหตุอันสมควร
 (reasonable ground) มีระดับเหนือกว่าความสงสัยตามธรรมดาที่จะเชื่อว่าทรัพย์สินนั้นจะถูกริบ ”

⁴² Peter Petrou, “ Due Process implications of shifting the burden of proof in
 forfeiture proceedings arising out of illegal drug transactions , ” Duke Law Journal 4
 (September 1984) : 832.

⁴³ 914 F.2d 1 , 3 (1 st Cir. 1990) คดีนี้อ้างถึงใน Marc B. Stahl , The Journal
 of Criminal Law & Criminology , p. 285.

⁴⁴ 889 F.2d 1258 , 1267 (2d Cir. 1989) คดีนี้อ้างถึงใน Jack Yoskowitz , “ The
 war on the poor : Civil Forfeiture of public housing , ” Columbia Journal of Law and
 Social Problems 25 (1992) : 574.

คดี United States v. 3639 2nd St.⁴⁵ ศาลอธิบายว่า “ มีเหตุอันสมควรที่เชื่อว่า ทรัพย์สินนั้นมีความผิด มาตรฐานการพิสูจน์น้อยกว่าคดีที่มีมูลแต่มากกว่าความสงสัยตามธรรมดา ”

จากแนวคำพิพากษา มาตรฐานในการพิสูจน์ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนว่า รัฐจะต้อง พิสูจน์เหตุอันควรสงสัยระดับไหน ผู้เขียนเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ ว่าทรัพย์สินนั้นได้ใช้หรือได้มาจากการกระทำความผิด ให้มีน้ำหนักมากกว่าความสงสัยตามธรรมดา แต่่น้อยกว่าคดีที่มีมูล เพื่อเป็นหลักประกันกับประชาชนว่าสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนจะไม่ ถูกล่วงละเมิดตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์ต่อรัฐในเรื่อง ภาระการพิสูจน์

เมื่อรัฐแสดงเหตุอันควรสงสัย ผู้อ้างสิทธิมีภาระการพิสูจน์เพื่อแสดงให้เห็นว่า ทรัพย์สินไม่ได้นำไปใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดทางกฎหมาย ผู้อ้างสิทธิมีหน้าที่นำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาสืบให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินนั้นไม่ได้ใช้ หรือได้มา จากการกระทำความผิดหรือผู้อ้างสิทธิไม่ได้รู้เห็นหรือไม่ยินยอมด้วย ถ้าพยานหลักฐานที่ ผู้อ้างสิทธินำมาสืบมีน้ำหนักน้อยกว่าพยานหลักฐานของพนักงานอัยการใจทัก ทรัพย์สินนั้น จะถูกริบ

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง หน้าที่นำสืบตกอยู่กับผู้อ้างสิทธิต่างจาก การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญา มาตรฐานเช่นนี้ทำให้การพิสูจน์ยากขึ้น เพราะ ผู้อ้างสิทธิต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นไม่ได้ใช้ หรือได้มาจากการกระทำความผิดหรือ ผู้อ้างสิทธิไม่ได้รู้เห็นหรือไม่ยินยอมด้วย

7. การรับฟังพยานบอกเล่า (hearsay)

ตามหลักกฎหมายลักษณะพยาน (The Federal Rules of Evidence) ศาลจะไม่ รับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่พยานบอกเล่าเข้าหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นข้อยกเว้นที่กฎหมายบัญญัติไว้

⁴⁵ 869 F.2d 1093 , 1095 (8th Cir. 1989) คดีนี้อ้างถึงใน Jack Yoskowitz , Columbia Journal of Law and Social Problems 25 (1992) : 574.

เช่น คำรับสารภาพของคู่ความหรือผู้แทน คำให้การของผู้ร่วมกระทำผิด แต่การรับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งรับฟังพยานบอกเล่า (hearsay) การพิสูจน์เหตุอันควรสงสัย เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจนำพยานโดยตรง พยานแวดล้อม และพยานบอกเล่ามาแสดงเพื่อพิสูจน์เหตุอันควรสงสัยได้ แต่ผู้อ้างสิทธิจะนำสืบพยานบอกเล่าเพื่อหักล้างพยานหลักฐานของพนักงานอัยการของรัฐไม่ได้ คดี United States v. 6109 Grubb Rd.⁴⁶ ศาลวินิจฉัยว่าพยานบอกเล่าที่รับฟังในประเด็นเหตุอันควรสงสัยเท่านั้น จะไม่นำมาพิจารณาข้อเท็จจริงในคดีว่าผู้อ้างสิทธิเป็นเจ้าของทรัพย์สินผู้สุจริต คดี United States v. One 1968 Piper Navaho Twin Engine Aircraft⁴⁷ ศาลวินิจฉัยว่า ผู้อ้างสิทธิมีภาระในการพิสูจน์โดยใช้หลักเกณฑ์ตามกฎหมายลักษณะพยาน แต่ศาลสามารถรับฟังพยานบอกเล่าเพื่อพิสูจน์เหตุอันควรสงสัย

8. การพิจารณาคดีโดยรวบรัด (summary judgment)

การพิพากษาคดีโดยรวบรัด เป็นกระบวนการพิจารณาคดีประการหนึ่งที่บัญญัติไว้ในวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 56 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว หลีกเลียงความล่าช้าจากการพิจารณาเต็มรูปแบบ การพิจารณาคดีโดยรวบรัดนำมาใช้ในคดีที่ไม่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อเท็จจริง หรือมีเพียงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 56 บัญญัติให้มีการพิจารณาคดีโดยรวบรัดได้ ถ้าคำฟ้อง คำร้อง คำขอหรือคำรับรองใด ๆ แสดงให้เห็นว่าไม่มีประเด็นข้อเท็จจริง และคู่ความฝ่ายที่ยื่นคำร้องขอพิจารณาคดีโดยรวบรัดจะชนะคดีได้ด้วยข้อกฎหมาย การยื่นคำขอพิจารณาคดีแบบรวบรัดจะต้องมีกฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติไว้ การรับทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่ง กฎหมายได้บัญญัติให้มีการพิจารณาคดีโดยรวบรัด พนักงานอัยการหรือผู้อ้างสิทธิอาจยื่นคำขอให้พิจารณาคดีโดยรวบรัดได้ เช่น กรณีขอพิสูจน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴⁶ 886 F.2d 618 (3d Cir. 1989) คดีนี้อ้างถึงใน Jack Yoskowitz , *Columbia Journal of Law and Social Problems* 25 (1992) : 675.

⁴⁷ 594 F.2d 1040 , 1042 (5th Cir. 1979) คดีนี้อ้างถึงใน Michael F. Alessio , *SMU Law Review* , p. 456.

เหตุอันควรสงสัย พนักงานอัยการมีหน้าที่พิสูจน์เหตุอันควรสงสัยว่า ทรัพย์สินนั้นได้ใช้หรือได้มาจากการกระทำความผิดทาง แล้วผู้อ้างสิทธิมีภาระหน้าที่นำพยานหลักฐานมาแสดง หลักฐานพยานฐานใจทักว่าทรัพย์สินนั้นไม่ควรถูกริบ หรือเมื่อมีการฟ้องคดีอาญาและศาลตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด พนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องขอพิจารณาคดีโดยรวบรัดได้หรือกรณีผู้อ้างสิทธิไม่มีพยานหลักฐานที่จะต่อสู้คดีกับรัฐ พนักงานอัยการอาจยื่นคำขอพิจารณาคดีโดยรวบรัดได้ แต่พนักงานอัยการยังมีภาระพิสูจน์เหตุอันควรสงสัยให้ศาลเห็น การพิจารณาคดีโดยรวบรัดนี้จะไม่มีการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุน

การขอคืนทรัพย์สินที่ถูกยึดต่อฝ่ายบริหาร (administrative relief from forfeiture)

หลักการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งภายใต้ระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา มีผลกระทบต่อบุคคลที่สามผู้สุจริต เพื่อแก้ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งนับตั้งแต่ปี 1790 มีบทบัญญัติว่าด้วยการขอคืนทรัพย์สินที่ถูกยึดต่อฝ่ายบริหาร บัญญัติไว้ในกฎหมายศุลกากร ให้อำนาจรัฐมนตรีการคลังยกเลิกการริบทรัพย์สินได้ในกรณีที่เห็นว่า การริบทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้อ้างว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสีย กรณีการฝ่าฝืนกฎหมายเกิดขึ้นโดยปราศจากความประมาทเลินเล่อหรือเจตนาที่จะกระทำความผิด ผู้อ้างสิทธิอาจยื่นคำร้องขอยกเลิกการริบทรัพย์สิน (remission) หรือการขอบรรเทาการริบทรัพย์สิน (mitigation) เพื่อขอผ่อนผันการริบทรัพย์สินต่อฝ่ายบริหาร ตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาให้อำนาจประธานาธิบดีและเจ้าหน้าที่บางตำแหน่งในคณะรัฐมนตรี เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และอธิบดีกรมอัยการ เป็นต้น เป็นผู้ให้อำนาจยกเลิกการริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญา การยกเลิกการริบทรัพย์สินตามกฎหมายสหรัฐอเมริกาเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารเท่านั้น⁴⁸

เมื่อผู้อ้างสิทธิได้รับหมายแจ้งการยึดทรัพย์สิน ผู้อ้างสิทธิอาจจะเลือกดำเนินการด้วยกระบวนการทางศาลหรือยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินจากฝ่ายบริหาร อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ

⁴⁸ Elizabeth M. Jarrell, Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision.) with supplement, p.135.

ทั้งสองอย่างพร้อมกัน⁴⁹ การยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินมีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ ใช้เพื่อถามและทักท้วงการดำเนินการยึดทรัพย์ และเพื่อขอยกเลิกการริบทรัพย์สินหรือขอบรรเทาการริบทรัพย์สินภายใต้กฎหมายศุลกากร คำร้องที่ยื่นอาจได้รับการพิจารณาให้มีการยกเลิกการริบทรัพย์สินได้ หากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นว่าเหตุผลอันสมควรให้มีการยกเลิกการริบทรัพย์สินหรือการยึดทรัพย์สินนั้นทำไปโดยไม่ถูกต้อง คำร้องที่ยื่นต่อฝ่ายบริหารเพื่อขอคืนทรัพย์สิน มี 2 ประเภท คือ

1. การยกเลิกการริบทรัพย์สิน (remission)

การยกเลิกการริบทรัพย์สิน หมายถึง การคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้ยื่นคำร้องโดยไม่มี การริบทรัพย์สิน โดยทั่วไปจะยกเลิกการริบทรัพย์สินเฉพาะผู้อ้างสิทธิซึ่งทรัพย์สินนั้นถูกใช้ไปโดยเขาไม่รู้หรือไม่ได้ประมาท บุคคลที่จะยื่นคำร้องขอให้ยกเลิกการริบทรัพย์สินได้จะต้องพิสูจน์ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่ถูกยึด เช่น พิสูจน์ว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ผู้รับจ้างของผู้ทรงสิทธิยึดหน่วง ผู้มีสัญญาค้ำประกัน เป็นต้น ถ้าเป็น เพียงผู้มีชื่อปรากฏทางทะเบียน แต่ทรัพย์สินนั้นอยู่ในความครอบครองและความคุมของบุคคลอื่น คำร้องนั้นจะไม่ได้รับการพิจารณา ผู้ยื่นคำร้องจะต้องพิสูจน์เช่นเดียวกับกับผู้อ้างสิทธิ ในกรณีที่มีการดำเนินการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางศาลว่า ตนอยู่ในฐานะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้จึงมีสิทธิยื่นคำร้อง

ผู้ยื่นคำร้องจะต้องพิสูจน์ว่า

1. อยู่ในฐานะที่จะยื่นคำร้องตามกฎหมาย
2. ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นในการใช้ทรัพย์สินโดยผิดกฎหมาย
3. มิได้มีความประมาทในการให้ผู้อื่นยึดทรัพย์สิน
4. ผู้ร้องไม่รู้เกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายซึ่งทรัพย์สินที่ถูกยึดและริบ
5. ผู้ร้องไม่รู้ว่ามีผู้ใช้ทรัพย์สินละเมิดกฎหมายสหรัฐ หรือกฎหมายมลรัฐเกี่ยวกับ

ความผิดอาญา

6. ผู้ร้องได้ป้องกันไม่ให้ใช้ทรัพย์สินโดยผิดกฎหมาย

⁴⁹ Willian J. Snider, Drug Enforcement Administration United States

การยื่นคำร้องให้ยกเลิกการริบทรัพย์สิน อาจยื่นคำร้องเข้ามาภายหลังที่มีการขายทรัพย์สินที่ถูกยึดไปแล้ว กรณีนี้จะต้องยื่นคำร้องเข้ามาภายใน 3 เดือนนับแต่วันขาย (19 U.S.C. 1613)

จากหลักเกณฑ์การยกเลิกการริบทรัพย์สินนี้เอง ผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริตภายหลังที่ทรัพย์สินนั้นถูกใช้กระทำความผิดได้รับความคุ้มครอง ตามหลักการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริตภายหลังที่ทรัพย์สินนั้นถูกใช้กระทำความผิด จะไม่ได้รับความคุ้มครอง เพราะถือว่าทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินแล้วตามหลัก Relation Back Doctrine แต่ตามหลักเกณฑ์การยกเลิกการริบทรัพย์สินถ้าผู้ซื้อทรัพย์สินซื้อมาโดยสุจริตไม่ทราบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน มีสิทธิยื่นคำร้องให้ยกเลิกการริบทรัพย์สินได้

2. การขอบรรเทาการริบทรัพย์สิน (mitigation)

การขอบรรเทาการริบทรัพย์สิน หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินที่ถูกริบบางส่วนโดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินจะต้องจ่ายเงินเป็นค่าชดเชยสำหรับการขอคืนทรัพย์สิน การขอบรรเทาการริบทรัพย์สินอาจจะได้รับอนุมัติทั้งที่ไม่อยู่ในข่ายจะยกเลิกการริบทรัพย์สิน แต่มีเหตุอันสมควรที่จะให้หลุดพ้นจากการริบทรัพย์สิน การขอบรรเทาการริบทรัพย์สินส่วนมาก ผู้ยื่นคำร้องจะได้รับทรัพย์สินคืนก็ต่อเมื่อได้จ่ายเงินค่าปรับให้รัฐ ผู้ยื่นคำร้องขอบรรเทาการริบทรัพย์สินต้องพิสูจน์ว่าอยู่ในฐานะผู้ยื่นคำร้องขอบรรเทาการริบทรัพย์สิน และต้องพิสูจน์ว่าการริบทรัพย์สินเกิดขึ้นโดยผู้ยื่นคำร้องได้ประมาทเลินเล่อหรือเจตนาที่จะละเมิดกฎหมายเช่นเดียวกับการขอให้ยกเลิกการริบทรัพย์สิน

ตามกฎหมายยาเสพติดคำร้องเพื่อขอบรรเทาการริบทรัพย์สินจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและยื่นต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ถ้าทรัพย์สินที่ถูกยึดราคาประเมินเป็นเงิน 100,000 เหรียญหรือน้อยกว่านี้ จะต้องยื่นต่อผู้บริหารของหน่วยปราบปรามยาเสพติด ถ้าราคาประเมินมากกว่า 100,000 เหรียญจะต้องยื่นต่ออธิบดีกรมอัยการ (28 CFR S 9.3 (a), 21 CFR S 1316.79) ในคำร้องต้องมีรายละเอียดของทรัพย์สินที่ถูกยึด วันที่และสถานที่ที่ทรัพย์สินถูกยึด (28 CFR S 9.5 (a) (1), 21 CFR S 1316.79 (b) (1)) ผู้ยื่นคำร้องจะต้องยื่นคำร้องภายใน 30 วัน นับจากวันที่ผู้ยื่นคำร้องได้รับหมายแจ้งการยึดทรัพย์สิน หากยื่นภายหลัง 30 วันจะได้รับทรัพย์สินคืนเฉพาะในกรณีที่ทรัพย์สินยังไม่ได้ขายหรือนำไปใช้ประโยชน์ โดยจะ

ต้องยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการสหรัฐในเขตท้องที่ที่ทรัพย์สินถูกยึด ในกรณีที่ทรัพย์สินมีมูลค่าเกินกว่า 100,000 เหรียญ ต้องยื่นคำร้องต่อหน่วยงานริบทรัพย์สินของ DEA

ผู้ยื่นคำร้องจะต้องพิสูจน์ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินนั้น โดยนำใบเสร็จรับเงิน การซื้อขาย สัญญา โฉนด เอกสารจำนอง หรือเอกสารอื่นที่เป็นหลักฐาน (28 CFR S 9.5 (a)(2), 21 CFR S 1316.79 (b)(2)) ผู้ยื่นคำร้องจะต้องอธิบายถึงวิธีการได้มาซึ่งทรัพย์สิน และระบุในคำร้องว่าผู้ยื่นคำร้องไม่มีส่วนรู้เห็นว่าทรัพย์สินของตนถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย (28 CFR S 9.5 (c)(2))

ศาลสหรัฐไม่มีอำนาจเหนือการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางฝ่ายบริหารและไม่มีอำนาจทบทวนการตัดสินใจของทางฝ่ายบริหารได้ ตามกฎหมายสหรัฐอเมริกาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อธิบดีกรมอัยการแต่ผู้เดียวมีอำนาจยกเลิกการริบทรัพย์สินหรือบรรเทาการริบทรัพย์สินได้ ศาลไม่มีอำนาจยกเลิกการริบทรัพย์สินหรือบรรเทาการริบทรัพย์สิน และไม่มีอำนาจทบทวนการตัดสินใจของอธิบดีกรมอัยการ⁵⁰

การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน นักกฎหมายมีความเห็นแตกต่างกันว่า การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมีลักษณะเป็นคดีทางแพ่งหรือคดีทางอาญาเป็นการลงโทษหรือเป็นการเยียวยา ความเห็นของนักกฎหมายที่แตกต่างกันในเรื่องดังกล่าวนี้มีผลทำให้ต่อคำวินิจฉัยของศาลในเรื่องต่างๆ แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสหรัฐอเมริกาบัญญัติให้ดำเนินการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งกับความผิดทางอาญา ซึ่งโดยลักษณะของการริบทรัพย์สินเป็นการลงโทษบุคคลเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งยังคงใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการนำมาใช้ในคดีที่ผู้กระทำความผิดมีมูลเหตุจูงใจทางด้านทรัพย์สิน การริบทรัพย์สินดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อทำลายแรงจูงใจของผู้ประกอบอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะใช้การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งมากกว่าการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญา เพราะ

⁵⁰ Elizabeth M. Jarrell, Drug agents' guide to forfeiture of assets (1987 Revision) with supplement, p.238.

กระบวนการรับทรัพย์สินทางแพ่งเอื้อประโยชน์ให้กับรัฐมากกว่า เช่น หลักเกณฑ์เรื่องการยึดทรัพย์สินก่อนฟ้องคดีรับทรัพย์สิน ภาระการพิสูจน์ การรับฟังพยานนอกเล่า การดำเนินการรับทรัพย์สินทางฝ่ายบริหาร เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย